
Oponentský posudek o disertační práci JUDr. Moniky Feigerlové „Kogentní normy v mezinárodních obchodních vztazích“

V této disertační práci, která pojednává o kogentních normách v mezinárodních obchodních vztazích, se disertant především zaměřuje na kategorizaci kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích a na jejich použití v soudním a rozhodčím řízení. Bez povšimnutí disertanta však také nezůstávají v předložené disertační práci ani základní otázky týkající se kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích jako jsou jejich jazyková označení anebo povaha. V samém závěru pak disertant rozebírá právní účinky aplikace těchto kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích, čímž přispívá k ucelenosti vědeckého bádání nad problematikou, kterou si zvolil. Disertant se tak nevěnuje pouze základním otázkám zvolené problematiky, ale zamýšlí se i nad otázkami přímo i nepřímou souvisejícími s předmětným tématem, jejichž zodpovězení je z hlediska komplexnosti předmětné disertační práce velmi vhodné.

Rozhodně lze zhodnotit výběr tématu zvoleného disertantem pro tuto disertační práci v rámci postgraduální doktorandského studia za velmi vhodný nejen pro svoji stálou aktuálnost, ale i za účelem sledování vývoje hledisek teoretických ve spojení s hledisky praktickými, které rozhodně nelze opomíjet. Výsledkem předkládané disertační práce jsou tak závěry týkající se „zdravého“ poměru aplikovatelnosti kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích na jedné straně a omezení autonomie vůle smluvních stran na druhé straně.

Disertační práce jako celek je jinak velmi přehledná, přičemž je členěna do šesti kapitol, které pojednávají, jak již bylo uvedeno výše, o pojmu a povaze imperativních (nutně použitelných) norem, kategorizaci imperativních norem, použití imperativních norem soudy, použití imperativních norem rozhodci a právních účincích aplikace imperativních norem. V závěrečné 6. kapitole disertant shrnuje závěry svého vědeckého bádání.

Způsob zpracování disertační práce prokazuje především odpovídající znalost tuzemské i zahraniční odborné literatury a svědčí o snaze pečlivého a svědomitého přístupu disertanta. Je namístě také uvést, že disertant se nebál ani exkursu do historie úpravy předmětné problematiky v mezinárodním měřítku. Zohlednění některých názorů zastávaných současnou právní teorií dokládá snahu disertanta o hledání nejvhodnějšího řešení předmětné problematiky s alespoň částečným nástínem jednotlivých možných cest dalšího vývoje.

Disertant rovněž připojil k disertační práci rozsáhlý poznámkový aparát a obsáhlý výčet příkladů z praxe, které jen podtrhují pečlivý a svědomitý přístup disertanta.

Bez opomenutí nemůže v dobrém slova smyslu zůstat ani skutečnost, že v předložené disertační práci byla disertantem vhodně použita jak komparativní tak i historická metoda vědecké práce.

Předloženou disertační práci je možné celkově hodnotit velmi kladně. Je však naprosto pochopitelné, že při tak rozsáhlé práci lze očekávat i některé připomínky jejích čtenářů, které však nikterak nesnižují její celkové kladně vyznívající hodnocení. Na tomto místě opakuji, že z výše uvedené disertační práce jednoznačně vyplývá, jak již bylo nastíněno výše, že byla vypracována na základě seriózního zkoumání zvolené problematiky, nezbytného studia a rozboru příslušných právních pramenů.

Když jsem již hovořil o určitých nedostatecích, chtěl bych upozornit na nedostatek týkající se formálního zpracování disertační práce, kde je např. v rámci obsahu na str. 5 disertační práce uvedeno, že její bod 1.3.1. „Označení použitá v právních předpisech“ se nachází na straně 27, ačkoliv se ve skutečnosti nachází na straně 26. Obdobně je tomu v rámci obsahu na str. 5 disertační práce, kde je uvedeno, že bod 1.3.2. „Označení použité v této práci“ se nachází na straně 41, ačkoliv se nachází na straně 40. Dalším nedostatkem jsou některé písařské chyby jako např. v poznámce č. 127 („... in all other cases involving a *choice* between the laws ... even if accompanied by a *choice* of court *or* arbitration.“) anebo na str. 129 odst. 1. („... I taková pravidla řízení obvykle umožňují volnost stran odchýlit se od úpravy místa řízení obsažené v příslušném řádu. ...“).

Disertant nazval svoji disertační práci „Kogentní normy v mezinárodních obchodních vztazích“, avšak dále v jejím textu již používá pouze označení imperativní, popř. nutně použitelné normy (srov. např. str. 8 disertační práce). Dle mého názoru, se však disertant mohl více věnovat při sledování komparitistické metody vhodnosti označení kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích, popř. imperativních norem apod., o nichž ve své disertační práci pojednává, a to i s odkazem např. na Římskou úmluvu a dále na Řím I., který hovoří o imperativních ustanoveních a již brzy bude účinný v České republice. Disertant by se tak měl v rámci obhajoby disertační práce zcela určitě vyjádřit ke vhodnosti označení „kogentní norma v mezinárodních obchodních vztazích“, „kogentní norma“, „zahraniční kogentní norma“, „domácí kogentní norma“ a „imperativní norma“ a zcela přesně vytýčit rozdíly mezi těmito normami.

Pokud se týká dalších částí disertační práce, domnívám se, že by si obzvláště podrobnější rozbor zasloužila otázka rozsahu zásahu imperativních norem do soukromoprávních vztahů, o nichž disertant pojednává např. na str. 23. V tomto ohledu by se disertant neměl omezovat pouze na odkazy, popř. citace jednotlivých odborných pramenů, ale měl by se především on sám vyjádřit na základě svého vědeckého bádání ke vztahu autonomie vůle smluvních stran a oproti tomu stojícím kogentním normám v mezinárodních obchodních vztazích.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti by se měl disertant zejména v rámci obhajoby své disertační práce blíže vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Jaké označení pro tzv. kogentní normy v mezinárodních obchodních vztazích je dle názoru disertanta na základě jeho vědeckého bádání nejvhodnější, včetně poskytnutí dostatečného odůvodnění dosaženého závěru?
2. Jaký rozsah zásahu kogentních norem v mezinárodních obchodních vztazích do autonomie vůle smluvních stran považuje disertant ze svého pohledu ještě za akceptovatelný, včetně poskytnutí dostatečného odůvodnění dosaženého závěru?

Bez ohledu na některé výše uvedené drobné nedostatky předložené disertační práce lze konstatovat, že disertant prokázal způsobilost k tvůrčí teoretické práci, že ovládá základní metody vědecké práce a má odpovídající znalosti. Na základě všech těchto skutečností doporučuji, aby na základě úspěšné obhajoby této disertační práce bylo navrženo, aby Mgr. Monice Feigerlové byl udělen titul Ph. D.

V Praze, dne 6. srpna 2009

JUDr. Milan Müller, PhD., LL.M.